

Konferenca o
prihodnosti
Evrope

© atk work - Shutterstock

Nova podoba Evrope

Resolucija EESO o konferenci
o prihodnosti Evrope

april 2021

Evropski
ekonomsko-socialni odbor

***Ad hoc* skupina za konferenco o prihodnosti Evrope**

RESOLUCIJA

Evropski ekonomsko-socialni odbor

Nova podoba Evrope

Resolucija EESO o konferenci o prihodnosti Evrope

Poročevalci: **Stefano MALLIA** (I. skupina)
Oliver RÖPKE (II. skupina)
Séamus BOLAND (III. skupina)

Evropski ekonomsko-socialni odbor je na plenarnem zasedanju 27. in 28. aprila 2021 (seja z dne 27. aprila) s 228 glasovi za, 1 glasom proti in 5 vzdržanimi glasovi sprejel naslednjo resolucijo:

- 1.1 Konferenca o prihodnosti Evrope (v nadaljnjem besedilu: konferenca) je edinstvena priložnost, da se Evropa ponovno poveže in sodeluje z evropskimi državljani, tudi prek akterjev civilne družbe, in jim s tem omogoči, da tehtno prispevajo k odločanju o njihovi skupni prihodnosti. Zdaj je čas, da se uresniči obljuba iz člena 11 Pogodbe o Evropski uniji, v skladu s katerim je treba državljanom in predstavniskim združenjem dajati možnost izražanja in javne izmenjave mnenj glede vseh področij delovanja Unije ter vzdrževati odprt, pregleden in reden dialog s predstavniskimi združenji in civilno družbo.
- 1.2 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) meni, da bo uspeh konference odvisen tudi od zmožnosti začrtati novo podobo Evrope, ki bo temeljila na resničnosti vsakdanjega življenja in za katero lahko evropski državljani prevzamejo odgovornost. Ta podoba ne bo le seznam dosežkov, temveč bo konkretna racionalna in čustvena povezava med EU in njenimi državljani. Strateške teme bi bilo treba združiti v skupno perspektivo in tako preprečiti nevarnost, da bi se oblikovala Evropa „à la carte“. Cilj je ponovno odkriti in obnoviti prepotreben občutek za skupnost, ki temelji na skupnih vrednotah, in ustvariti nov evropski zagon, da bi se spopadli s sedanjimi in prihodnjimi izzivi.
- 1.3 EESO ima globoko zakoreninjene povezave na vseh družbenih področjih (delodajalci, sindikati, civilna družba na splošno) v vseh državah članicah. Zato ima najboljše izhodišče za učinkovito vključevanje organizirane civilne družbe, *saj ima vzpostavljene ustrezne mreže za ta namen. To je njegovo nesporno strokovno znanje in razlog njegovega obstoja.* Stalno sodelovanje EESO v celotnem procesu konference, tudi v izvršnem odboru, je ključnega pomena.
- 1.4 EESO mora biti v celoti vključen v upravljanje konference; odločen je prispevati močne in jasne predloge, ki bodo temeljili na njegovi podobi in viziji za EU v naslednjih desetletjih. Odbor ponavlja svoje trdno prepričanje, da mora konferenca ponuditi predloge in rešitve, ki bodo prinesle resnične oprijemljive spremembe za državljane EU. Zato je ključnega pomena, da konferenca doseže konkreten in merljiv napredek, ne le nezavezujočih razprav z državljani, ki nimajo nobenega učinka. Predlog podpredsednika Komisije Maroša Šefčoviča, naj se sklepi konference vključijo v delovni program Komisije za leto 2022, torej pomeni korak v pravo smer. To je ključna točka, na kateri temelji verodostojnost in ambicioznost tega celotnega političnega procesa.
- 1.5 Pri upravljanju konference bi bilo treba opredeliti obseg in namen sodelovanja državljanov in civilne družbe, kar bi bilo treba določiti na začetku. Poznavanje cilja instrumentov udeležbe lahko pripomore tudi k usklajevanju ciljev z razpoložljivimi sredstvi, tako pri načrtovanju postopka kot proračunu. Pri upravljanju bo gotovo treba uporabljati različne oblike in načine vključevanja glede na fazo in raven v posameznem trenutku, pa tudi ugotoviti, kako doseči tiste Evropejce, ki niso sami motivirani za sodelovanje. Prispevek državljanov in civilne družbe bi morali sprejeti politiki in institucije ali pa bi ga bilo treba upoštevati v odločitvah, sicer bo njihovo zaupanje v ta proces gotovo usahnilo. Izogibati se je treba previsokim pričakovanjem. Z mehanizmom za povratne informacije bodo na podlagi zamisli, izraženih med konferenco, oblikovana konkretna priporočila za ukrepanje EU.

- 1.6 Kratek časovni okvir konference omejuje vse udeležence. Zato bi ga bilo treba razumeti kot izhodišče trajnega procesa za večje sodelovanje z evropskimi državljani, ki bo temeljilo na tem začetnem obdobju. To priložnost je treba izkoristiti za spremembo paradigme in ravni ambicij na vseh področjih politike, vključno z gospodarsko, socialno in okoljsko politiko.
- 1.7 Pri posvetovanjih na konferenci morajo vsi akterji sodelovati in se jih lotevati odprto, brez vnaprej sprejetih odločitev o naslednjih korakih, pri čemer je treba upoštevati vse možnosti. V zvezi s tem so se v zadnjih letih začele izvajati nekatere pobude in instrumenti EU, ki jih je zdaj treba uresničiti v praksi. Spodbujati je treba redno spremljanje njihovega izvajanja ter posodabljanje podatke o napredku na ravni EU v zvezi s sprejetimi ukrepi in razpoložljivimi instrumenti.

2. **Nova podoba Evrope – Evropa: pravi kraj za življenje in uspeh**

- 2.1 Glede na to EESO predlaga novo podobo Evrope, ki bi povezovala evropsko daljno in bližnjo preteklost s sedanostjo in ponujala vizijo prihodnosti, ki temelji na čezmejnem sodelovanju, krepki povezave med Evropejci in je zakoreninjena v solidarnosti, socialni pravičnosti, medgeneracijskem sodelovanju, enakosti spolov, trajnostni blaginji ter pravičnem zelenem in digitalnem prehodu. Bistveno je povečati javno podporo tem vrednotam, da bi ponovno proučili svoje modele rasti in upravljanja ter jih usmerili k trajnostnosti, zgradili enakopravnejšo družbo ter v središče te obnove in okrevanja postavili organizacije civilne družbe.

Naši državljani potrebujejo Evropo, ki:

- bo priznavala, da je civilna družba varuhinja skupnega dobrega in bistven del iskanja rešitev za skupne evropske izzive;
- se bo osredotočala na pravično in trajnostno okrevanje po krizi zaradi COVID-19, ki bo utrlo pot bolj vključujoči družbi in vzpostavilo dolgoročno konkurenčnost, pri čemer se bodo v celoti upoštevale medsebojno prepletene socialne, gospodarske, demokratične, demografske in podnebne krize v državah članicah EU, nujnost zelenega in digitalnega prehoda, pa tudi dolgoročneje strukturne spremembe, ki jih je sprožila pandemija. Evropskemu gospodarstvu je treba zagotoviti celostno podporo, da nadoknadi zamujeno, pri tem pa upoštevati potrebo po navzgor usmerjeni konvergenci, večji koheziji, socialni zaščiti, okrepljenih naložbah v javne storitve, ciljnih trajnostnega razvoja in zmanjšanju revščine;
- bo podpirala gospodarsko in socialno okrevanje, podjetništvo, pravični prehod, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, izobraževanje in pridobivanje znanj in spretnosti, inovacije, infrastrukturne in socialne naložbe, razogljičenje, digitalizacijo, dokončanje enotnega trga ter gospodarsko in monetarno povezovanje;
- bo ščitila vse svoje državljane, tudi tiste, ki so najbolj marginalizirani, jim zagotavljala zdravje, varnost in dobro počutje ter varovala okolje in biotsko raznovrstnost;
- bo spoštovala in spodbujala raznolikost, enakost spolov, temeljne pravice, demokracijo, socialni dialog in vključujoče upravljanje ter
- bo spodbujala mir, varnost in napredek v svetu z multilateralizmom, spodbujanjem demokracije in pravne države, človekovimi pravicami, socialnim dialogom, cilji trajnostnega razvoja, diplomacijo ter odprto, pravično in trajnostno trgovino.

2.2 EESO enoglasno priznava, da je dvojni prehod – zeleni in digitalni – izjemno pomemben za krepitev evropske trajnostne konkurenčnosti, solidarnosti in odpornosti na prihodnje krize. Kriza zaradi COVID-19 je največji izziv, s katerim se je EU spopadla od svoje ustanovitve. S pandemijo se je povečala potreba po tem, da bi bila EU zmožna zagotoviti odločne in usklajene odgovore za izboljšanje politične, zdravstvene, gospodarske in socialne razsežnosti EU. Konferenca daje EU edinstveno priložnost, da doseže ta rezultat.

Vpliv COVID-19 na evropske državljane, družbe in gospodarstva poudarja nujnost skupnega evropskega pristopa. Pandemija je pokazala, da je skupno ukrepanje vsekakor utemeljeno, obenem pa je razkrila slabosti Evrope pri spopadanju s takšnimi temeljnimi izzivi. V dobi nenehnih kriz bo morala EU okrepiti svojo sposobnost obvladovanja kriz, da bo dosegla rezultate, ki si jih evropski državljani želijo in zaslužijo.

2.3 Ta kriza je tudi jasno pokazala, da bi si morala EU bolj prizadevati zagotoviti, da bodo podjetja, delavci in ljudje, ki se soočajo z revščino in socialno izključenostjo, ustrezno zaščiteni pred posledicami nedavnih in prihodnjih izzivov. COVID-19 je tudi jasno pokazal, da je treba podpirati trajnostno konkurenčnost in da je treba po vsej EU povečati naložbe v kakovostno zdravstvo, oskrbo, izobraževanje in socialne storitve. V zvezi s tem bo ključno še izboljšati usklajevanja na ravni EU na področju zdravja, se bolje spoprijemati s čezmejnimi nevarnostmi za zdravje in okrepiti zdravstvene sisteme EU.

2.4 EU se lahko opre na ključne prednosti, med drugim na svoj notranji trg, ki je eden največjih svetovnih trgov, sklop temeljnih vrednot¹, o katerih se ni mogoče pogajati ter ki so sestavni del evropske družbe in demokracije, ter na solidarnost, kot je pokazal ambiciozen mehanizem za okrevanje in odpornost, ki zahteva učinkovito izvajanje nacionalnih načrtov za okrevanje. Končni cilj EU mora biti krepitev evropskega modela socialnega tržnega gospodarstva, ki trajnostno, konkurenčno gospodarstvo združuje z dobro razvitimi socialnimi politikami. V skladu s tem je uresničevanje evropskega zelenega dogovora, ki ga EESO podpira vse od začetka, prava pot naprej. Zeleni dogovor je nova evropska strategija rasti, v središču katere so blaginja, trajnostnost in socialna pravičnost. Pravičen prehod na podnebno nevtralni način življenja, spodbujanje kakovostnih delovnih mest ter spodbujanje trajnostnega podjetništva in inovacij, vključno s krožnim in socialnim gospodarstvom, bodo ključni za uspešno Evropo.

2.5 Toda EU se spopada z velikimi izzivi: namesto da bi se neenakosti zmanjšale, se bodo zaradi pandemije še povečale, tako med državami članicami kot znotraj njih. Zato si je treba prizadevati za oba cilja: trajnostno konkurenčnost evropskega gospodarstva in podjetij vseh velikosti, zlasti MSP, je treba nadalje okrepiti. Obenem pa bi se morala Evropa odločiti za bolj ambiciozno in konkretno socialno razsežnost, pri kateri ne bo nihče zapostavljen.

2.6 Da bi EU zaščitila svoje vrednote in izpolnila svoje prednostne naloge, mora imeti pozitivno vlogo tudi v mednarodnem gospodarskem okolju. V svetu, ki ga zaznamujejo ostra konkurenca in napetosti, tako na gospodarski kot tudi politični ravni, mora EU postati globalna akterka, ki bo

¹ Člen 2 PEU.

sposobna učinkoviteje braniti svoje interese in vrednote. Doseganje stopnje odprte strateške avtonomije, ki je potrebna za ohranitev zmogljivosti EU za ukrepanje na ključnih gospodarskih področjih, mora biti uravnoteženo s pripravljenostjo na sodelovanje, katerega cilj je podpiranje rešitev za skupne izzive, kot so podnebne spremembe, in na krepitev multilateralnega sistema, ki temelji na pravilih.

- 2.7 Pandemija je poudarila pomen močne in odporne evropske industrijske podlage. Evropa mora imeti ambiciozno industrijsko politiko, ki bo spodbujala dvojni prehod – digitalizacijo in trajnostnost – obenem pa bo krepila evropsko konkurenčnost na svetovni ravni. V okviru nove industrijske politike, ki bo zajemala vrsto različnih politik (vključno s trgovino, znanji in spretnostmi, naložbami, raziskavami in energetiko), je treba nenehno predvidevati, kateri bodo ključni prihodnji gospodarski sektorji in dejavniki, da se ustvarijo pogoji, vključno s potrebnimi profili znanj in spretnosti, ki bodo evropski industriji omogočili, da bo še naprej v ospredju svetovne tehnologije in inovacij ter zagotavljala visokokakovostna delovna mesta in trajnostno rast za Evropo. Sočasno doseganje konkurenčnosti, trajnostnosti in socialne pravičnosti bo ohranilo evropski socialno-ekonomski model za prihodnost.
- 2.8 Bistveno je, da EU to priložnost izkoristi za posodobitev in preoblikovanje svojih industrijskih sektorjev in njihovih oskrbovalnih verig, da bodo še naprej konkurenčni v svetu z nižjimi emisijami. Za obravnavo izzivov, ki jih prinaša dolgoročna preobrazba, je nujno, da oblikovalci politik, socialni partnerji, organizacije civilne družbe in ključni deležniki v teh državah in regijah predvidijo spremembe ter dejavno upravljajo prehod. Socialni dialog, obveščanje, posvetovanje in udeležba delavcev ter njihovih predstavniških organizacij imajo ključno vlogo pri upravljanju prehoda na način, usmerjen v prihodnost. To bo bistveno za Evropo, saj bo lahko uspešna le, če bo v središče okrevanja in prihodnjih politik postavila tako podjetja kot delavce. Konkurenčnost in vključenost morata biti povezani: z gospodarskega vidika so države članice z najboljšimi rezultati tiste, ki imajo najvišje socialne standarde, in ne obratno.

3. **Vloga EESO**

- 3.1 Za krepitev vloge EESO je potrebno, da kot posvetovalni organ dokaže svoj pomen in dodano vrednost na podlagi edinstvene vloge, ki jo ima pri premoščanju vrzeli (1) med oblikovalci politike in civilno družbo, (2) med različnimi akterji civilne družbe in (3) med akterji na nacionalni in evropski ravni. Zlasti mora ustvariti nadnacionalno razpravo, ki bo evropske razprave na ravni držav članic povezala med seboj.
- 3.2 Stališče EESO bi bilo treba izoblikovati na podlagi resnične razprave, ki bi se začela s prispevki akterjev civilne družbe in se razvijala od spodaj navzgor. Samo s takim pristopom bi zagotovili, da se bodo upoštevala vsa stališča ter dosegli jasni in uspešni rezultati.
- 3.3 Vzpostaviti je treba sodelovanje z Odborom regij (OR) in skupaj organizirati misije na lokalni ravni ob polnem spoštovanju različnih, a dopolnjujočih se pristojnosti obeh institucij.
- 3.4 EESO je naprošen, da prek svojih članov na plenarnem zasedanju konference in prek opazovalcev v izvršnem odboru deluje kot institucionalni posrednik med konferenco in nacionalnimi organizacijami, ki zastopajo civilno družbo.

3.5 EESO ima ad hoc skupino, ki je sprejela časovni načrt z naslednjimi cilji:

- izboljšanje načinov sodelovanja in povezovanja z akterji civilne družbe, zlasti komuniciranja z ljudmi, ki jih člani EESO zastopajo, in njihovega aktiviranja na lokalni in regionalni ravni;
- nadgradnja in krepitev vloge in vpliva EESO;
- zagotavljanje strukturiranega prispevka civilne družbe k oblikovanju politik EU z ustreznimi predlogi Svetu, Evropskemu parlamentu in Evropski komisiji o tem, kako izboljšati delovanje EU in delo EESO v zakonodajnem postopku;

3.6 poročanje o razpravah in dialogih v državah članicah in v okviru konference na plenarnem zasedanju EESO ob sodelovanju poslancev Evropskega parlamenta, članov OR, komisarjev in ministrov Sveta.

4. Sklepne ugotovitve

Prihodnost, ki jo želimo: civilna družba na krmilu

4.1 EESO meni, da je potrebna močna, skupna podoba Evropske unije.

V tem smislu je treba Evropo obravnavati kot 1) varuhinjo skupnih temeljnih vrednot, kot so svoboda, demokracija, človekove pravice in pravna država, 2) globalno akterko za spodbujanje trajnosti, odprte in pravične trgovine ter multilateralizma, 3) oazo edinstvenega gospodarskega in socialnega modela, ki temelji na lojalni konkurenci in solidarnosti na območju brez notranjih meja, in 4) gonilno silo trajnostne blaginje, v središču katere je močna evropska civilna družba.

4.2 Konferenca o prihodnosti Evrope bi morala biti sredstvo, s katerim lahko dosežemo dolgotrajne spremembe v EU, vključno z večjo in tehtnejšo udeležbo državljanov in organizirane civilne družbe v evropski javni sferi. Kot prvi korak v tem procesu mora civilna družba delovati skupaj v partnerstvu, in sicer s tesnim sodelovanjem, mreženjem, izmenjavo dobre prakse in iskanjem soglasja.

4.3 Organizacije civilne družbe so ključne pri iskanju rešitev za današnje izzive. EESO poziva EU in nacionalne organe, naj prepoznajo ključno vlogo organizirane civilne družbe pri vzpostavljanju zaupanja in oblikovanju javnega mnenja ter kot pozitivnih nosilcev sprememb. Poleg tega mora EU nujno podpreti osrednjo vlogo organizacij civilne družbe pri spodbujanju in obrambi evropskih vrednot, demokracije, temeljnih pravic in pravne države pred naraščajočim neliberalizmom, populizmom in omejevanjem možnosti za delovanje civilne družbe.

4.4 Za prenavo EU, med drugim socialno-ekonomsko, bo ključno zagotoviti, da bodo vsi deli družbe učinkovito vključeni v sooblikovanje, soudeležbo, soizvajanje in soocenjevanje politik EU, zlasti nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost, pa tudi prihodnjih nacionalnih programov reform, z uporabo obstoječih posvetovalnih struktur, kot je postopek evropskega semestra. Poleg tega bo treba civilno družbo izrecno priznati kot ključne partnerje in upravičence pri izvajanju.

- 4.5 Za zasnovu in gradnjo teh odpornih, enakovrednih in trajnostnih družb bodo potrebne pobude od spodaj navzgor, ki bodo zajemale nove opredelitve blaginje in razvoja, ki bodo presegle bruto domači proizvod (BDP), obenem pa spoštovale mnenja in pravice državljanov. Poleg tega je nujno, da se omejitve pravic, uvedene med pandemijo COVID-19, ne nadaljujejo po njej.
- 4.6 Nazadnje EESO poudarja, da je ključno tudi nenehno ocenjevanje predlogov in političnih ukrepov. EESO bo na podlagi izkušenj in strokovnega znanja, pridobljenih v dialogu z državljani iz celotne družbe v vseh državah članicah EU, zagotovil tehten prispevek k temu procesu.

V Bruslju, 27. aprila 2021

Christa SCHWENG
predsednica Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Konferenca o
prihodnosti
Evrope

<https://futureu.europa.eu/>

**Evropski
ekonomsko-socialni odbor**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Za izdajo odgovarja: Enota za obiske in publikacije
EESC-2021-27-SL

www.eesc.europa.eu

© Evropska unija, 2021
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za kakršno koli uporabo ali reprodukcijo fotografij / ilustracij je treba za dovoljenje
prositi neposredno lastnika(-e) avtorskih pravic.

© Atk work, Shutterstock

Print
QE-08-21-138-SL-C
ISBN 978-92-830-5311-8
doi:10.2864/773

Online
QE-08-21-138-SL-N
ISBN 978-92-830-5295-1
doi:10.2864/094165

SL